

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo: Koroška cesta št. 5, Rokopisni listi se ne vrnejo. Upravništvo sprejema naročila, inzerate in reklamacije. Članinam po dogovoru. Za vse kratke oglase primeren prostor. Nezapriete reklamacije so poštene prošnje. Telefon št. 220.

28. številka

Maribor, dne 14. julija 1921.

55. letnik.

Kako je samostojni klarinet piskal v Beogradu.

Slabo uslugo dela „Kmetijski list“ slovenskim samostojnim poslancem s tem, da objavlja njihove govore iz ustavne skupščine. Na samostojne poslance sodi znani latinski pregovor: „Si tuenisses, philosophus mansisses“ to se pravi: če bi molčal, bi ostal modrijan. Ako bi samostojni poslanci samo glasovali in ne bi nič govorili, bi ostali modrijani vsaj v očeh onega mologa, član za dnevom se manjšujočega števila vernih jim backov, ki v svoji nerazodnosti se verujejo njihovim lažnjivim obljubam. Če bi mi bili ljudje ni, bi naši listi prinesli te govore, ki so najhujša agitacija zoper samostojno-kmetijske poslance in njihovo stranko. Ker pa je škoda za papir, na katerem bi bila natisnjena samostojna godba, od te godbe našim bralcem tu predložimo le majhne porcije.

Na 54. seji ustavotvorne skupščine je besedičil in urekoval samostojni gospod kmet Ivan Urek, Urek je doma iz Glogokega, pa ima zelo plitvo glavo, če tudi jo nosi pokonci kot prazen klas. S praznega klasa ne pride nič zrna in iz Urekove glave ni ena pametna beseda. S svojim tovarišem g. Drogenikom je tekmoval v tem, da bi slovenskega kmeta, ki se po ogromni večini zbura v naši krščanski ljudski stranki, očrnil v Beogradu, češ, da se hoče odtrgati od Beograda, da hoče tako raztrgati državo, da je protidržaven življenj.

Pred volitvami so samostojneži na vseh shodih trobili isto pesem o osamosvojitvi slovenskega kmeta, o slov. samostojnosti, sedaj pa je v Beogradu slabotni klarinet v ustih znanega „resnicoljuba“ Ureka piskal centralistično pesem o „edinstveni in močni državi“. „Mi smo za edinstveno in za močno državo“, je piskal Urek. Kaj pa Slovenaka kmetijska zveza in Ljudska stranka? „Ti so proti Srbom“, je zapiskal Urekov klarinet. In v dokaz je navajal naš list in „Stražo“, ki se pritožujeta, da so se turški glasovi za ustavo kupili z obilnimi milijoni davčnega denarja ter da se ogromni davki, pod katerimi ječi in stoka naš ubogi kmet, porabljajo za zgradbo in vzdrževanje raznih stvari v Srbiji. — „Jasno je“, je zjavkal samostojni klarinet, „da klerikalci s takimi stvarmi nečakujejo na one, katerim je to namenjeno. Na ta način obsodujejo pri naših ljudeh oni narod, s katerim bi morali skupaj živeti, ter ustvarjajo v njih zahtevo in željo: Proč od Beograda!“ Za slovenskega „samostojneža“ res stenašna misel! V dokaz je Urek navedel pismo nekoga svojega somiš-

ljenika iz občine Buče, ki mu je pisal: „Tukai klerikalci strašno delujejo, da bodo Srbi prišli sem, da bodo sami srbski učitelji in da bodo v sodnji le sami Srbi, da nas bodo biksali in pa pretepali.“ Škoda, da Urek ni navedel imena tega svojega slavnega somišljenika iz Buče. Slovenska zgodovina bi gotovo s hvaležnostjo zaznamovala njegovo ime v zvezi s slavnim Urekovim imenom. Kar je pa Urek zamolčal pri svojem bajnoslovnem pristašu iz Buče, ni zamolčal pri kaplanu svoje rojstne župnije, ki ga je očrnil v Beogradu, češ, da je govoril proti Srbom. Samostojni poslanec ne more odpreti svojih ust v Beogradu, ne da bi pred Srbi očrnil vsaj enega slovenskega duhovnika ter govoril laži o njem. Poleg hinavskega dobrikanja Srbom je to edina pesem, ki jo znajo slovenski samostojni klarinetarji.

O zahtevi slovenskega ljudstva po resnični avtonomiji in samoupravi pa je samostojni klarinetar zagodel takšno pesem, da je v veliko sramoto našemu kmetickemu ljudstvu. Če bi kdo presojal razumno in izobčudenost slovenskega kmeta po plitvoglavem besedičenju Urekovem, bi moral zdvojiti nad našim narodom. Pa, hvala Bogu, samostojni so velika izjema v našem narodu, ki kljub njihovem mračništvu z ozirom na ljudsko izobrazbo zavzema prvenstvo v naši državi.

Urek je nekaj ječjal o tem, da na še ljudstvo zahteva čim večjo in obširnejšo samoupravo in avtonomijo. V drugem hipu pa je že to zahtevo pobijal, češ, da se zakonodavna avtonomija ne da ustvariti. V naši državi bo približno 30 malih oblast (pokrajina). „Ne vem“, tako je modroval bistroglav Urek iz Glogokega, „če bi to bilo v korist države same, ako bi te oblasti delale zakone po svoji volji in po svojih priklakah. Lahko bi se tako pripetilo potaika, ki bi ne poznal vseh posebnih zakonov posameznih samouprav, da bi bil morebiti v eni oblasti za isto reč kaznovan in zaprt, za katero bi bil v drugi oblasti odlikovan.“ Urek ne ve, ker je prereditelj v Beogradu, da bi to bil slučaj, da zahtevajo zagovorniki resnične avtonomije ne 30 pokrajin, marveč 6 ali 5 in da avtonomistična ureditev države ne bo silila penika, da bi moral skozi našo državo potovati z zemljevidom v roki, da zna, skozi katero oblast se vozi, kakor k temu sili centralistična ureditev s 30 pokrajinami. Toliko pameti boče najbrž imel tudi potnik Urek, da si bo zapomnil imena in meje 5 ali 6 pokrajin. In če Urek misli, da so ljudje ta-

ko neamni, da bodo po teh pokrajinskih sklepali zakone, ki si tako nasprotujejo, soji druge ljudi po svojem kapitu. Preverjen pa naj bo, da za svojo politično neumnost ne bi dobil odlikovanja v nobeni pokrajini.

Na isti višini so tudi drugi razlogi, ki jih je Urek navedel zoper istinito in učinkovito avtonomijo. Po načrtu Jugoslov. kluba, tako je modroval Urek, bi veliki župan — predsednik pokrajine — bil izvoljen od pokrajinske glade, podrejen samo tej vladi, oziroma pokrajinski skupščini, ne pa državi, bi ne mogel delati neustransko, ker bi bil odvisen od pokrajinske vlade, delal bi strankarsko in koruptno, zavladal bi absolutizem stranke, ki je slučajno na vladi. Urek, potrkaj se po čelu, da si malo urediš zmešano kolešje v glavi! Kako pa je pri centralistični ureditvi države?! Kdo sedaj vlada v Beogradu? Ali ne najhujši absolutizem strank, ki so sbrčajo na vladi? Te stranke, pa nimajo večine, zato si kupujejo glasove z milijoni ljudskega denarja in vganjajo najhujšo korupcijo. Ali ni dovo in potrebno, da se centralistični absolutizem in centralistična korupcija (popačenost, podkupljivost) odpravi s tem, da se po posameznih pokrajinah daje zakonodajna ljudstvu v roke ter ljudstvo po svojih izvoljenih zastopnikih vrši nadzorstvo nad upravo in uradništvom?! Tega seveda ne vidi Urek gloloko.

Zabavno je tudi brati, kako dokazuje Urek, da šola ne sme priti pod samoupravno oblast ljudstva. To se ne sme zgoditi zagadelj, ker bi učitelji bili odvisni od stranke, ki bi vlada v pokrajini. Urek, poškopri si če je z mizlo vodo — šplo se ti priporeda blagoslovljena — in pomisli, pod katero oblastjo so učitelji, če je šolska uprava popolnoma centralizirana? Vendar pod oblastjo stranke ali strank ki so na vladi v Beogradu in ki se še bolj menjajo nego one v pokrajinah. In kaj je z ljudskega stališča boljše, da je šolstvo pod vplivom domačih političnih strank ali pa pod oblastjo ljudi, ki se poznajo na ljudstva na razmer Urek nima nobenega smisla za zahtevo našega naroda po katoliški vzgoji katoliških slovenskih otrok. Ljudstvo ima same dolžnost, da gradi in vzdržuje šole in plačuje učiteljsvo, pri šolski upravi in šolski vzgoji pa ne sme govoriti besediče. Po Urekovi zahtevi se naj šola po vsej državi uredi enotno in se naj tudi z enega in istega mesta, to je iz Beograda, upravlja. Vse, kakor zahteva srbski centralist in prijatelj srbskega pravoslavnega Svetozar Prebidevič.

Pesem, ki jo je samostojni klarinetar zapiskal v Beogradu, je zopet en dokaz v velikem številu drugih dokazov, da so samostojneži prav slabi muzikantje. Ko pridejo volitve v narodno skupščino (državni zbor), jim boče naše ljudstvo liberalne klarinete razbilo in samostojni glavači bodo ostali brez instrumentov, brez volilcev ter brez poslaniških mandatov. Tolažili pa se bodo s temle uspehom, ki so ga pod geslom stare pravde dosegli: stanovali bodo v novih lepih hišah ter krasili junaške samostojne prsi z redom sv. Save.

Položaj po sprejemu ustave.

Ustavo si je kupil g. Pašič. Po sprejemu ustave so vladni poslanci dvakrat na državne stroške obilno večerjali in plesali kolo v proslavo, ker je skoraj celotno slovensko in hrvatsko ljudstvo proti sedanji ustavi za samoupravo pokrajin. Sedaj, ko so se gospodje poslanci, ki so glasovali za ustavo, pošteno najedli ter naplesali, so začutili utrujenost in g. Pašič jih je odpustil na počitnice tako nekako do sredine oktobra. Osobito naš demokratje in samostojni se čutijo radi ustavne kupčije tako duševno in telesno utrujene, da morajo na večmesečni oddih. Pomisliti pa moramo, da ni pri razgovoru o ustavi govoril niti eden od slovenskih demokratov, samostojni govorniki pa niso znali drugega pripomniti k ustavi kot zahtevo po kanceliparagrafu in zmerjali so v zbornici na najustudnejši način našo duhovščino. Za gospodarsko zboljšanje našega kmeta in za znižanje davkov pa sploh nobeden samostojnež v Beogradu ni niti ust odprl. Pribiti pa moramo, da samostojnih poslancev za časa najostrejših razgovorov o ustavi sploh v parlamentu ni bilo, in ravno g. Urek je v dobi najbolj burnih zborničnih sej doma pridno gradil svojo novo hišo in bil radi tega odlikovan z redom Sv. Save II. razreda. Po tako žaljivem delu in naporu v konstituenti so se porazlezi na oddih s polnimi mešnjami: samostojni, demokratje in Turki, da bodo lahko ministri med tem časom, ko ni v Beogradu niti regenta, vladali in gospodarili brez kontrole ter rajžali okrog na državne stroške po znani demokrasko-samostojni zapraviljivi navadi.

Da pa ne bo prišel priprosti narod prav do spoznanja, kako so nas Slovenci in Hrvate ogoljufali in nam usitili kupljeno centralistično ustavo, bodo zapirali komuniste, pisali ter

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevel Paulus.

(Dalje.)

„Vzel bom svoj klobuk tule in sam se z vami li kapitanu Trelawneyu in mu osebno poročal o celi zadevi. Kaj zadeva je resna, dragi Jim, in ne ti jaz se ne bova tako lahko izkopal iz nje. Ampak, pri moji besedi, — da sem tako čisto pozabil na svoj račun —!“

In nanovo se je zasmeljal in se je smejal tako prisrčno, da sem mu nehoti pomagal tudi jaz, čeravno pravzaprav nisem razumel, zakaj je tako dobre volje.

„A jaz neizkušeni človek, ki nisem razumel, da se pod tem prisiljenim smehom skriva njegova zadrega! Da sem to spoznal, vse bi bilo prišlo drugače!“

Na potu mimo pristanišča me je kratkočasil z zanimivim pripovedovanjem o ladjah, ki sva jih videla, kateere narodnosti so, koliko se da na nje natovoriti, kake vrste so, kako izkladaje nakladajo blago, kako se pripravljajo na daljno pot čez morje itd.

Pravil mi je vsakovrstne vesele zgodbe o življenju na ladjah in o mornarjih ter mi razlagal mornarske izraze. Spoznal sem, da ni samo kratkočasen tovariš, ampak tudi izkušen veščak v mornarski stroki.

Našla sva graščaka in zdravnika pri pivu. Pripravljala sta se, da obiščeta „Hispaniola“ in si ogledata pripravo za odhod.

Dolgi John je povedal svojo zgodbo o „Crni pes“ od kraja do konca, šaljivo in živahno, kakor je bila njegova navada, in od časa do časa se je obrnil na mene: „Tako je bilo, kaj ne, Jim!“ Vsakokrat sem rade volje pritrtil, da govori resniceo.

Oba gospoda sta obžalovala, da nam je „Crni pes“ ušel, pa priznati smo morali vsi, da se končno stvar ne da več popraviti. Dolgi John je dobil priznanje in zaupnico, stisnil svojo leseno bergljo pod pazduho in odšel.

„Vse moštvo na krov popoldan ob stiri!“ je kričal graščak za njim.

„Da, da, gospod!“ je zatrieval naš kušar na hodniku.

„Hm —!“ je dejal dr. Livesey, ko smo bili sami, „vobče sicer nimam veliko zaupanja v vaše moštvo, pa ono

vam rečem, ta-le John Silver mi prav ugaja!“

„Mož je prava sreča za nas!“ je navdušeno pritrtil graščak.

„Sedaj pa pojdimo! In Jim sm. z nami, kaj ne?“

„Sveveda sme! — Vzemite svoj klobuk, Jim, pa pojdimo pogledat našo barko!“

IX.

„Hispaniola“ je ležala zasidrana zunaj na odprtem morju in precej časa smo potrebovali, da smo skozi goščo lažlj in barčic in preko verig in vrv priveslali do nje. Končno smo bili ob njej in smo zlezli na krov.

Ataw, naš prvi mornar, nas je pozdravil. Star, zagorel mož je bil in križem je gledal, velike zlate obročke je imel v ušesih. Z graščakom sta si bila debela prijatelja, to sem koj videl, toda tudi to sem opazil, da si graščak in naš novi kapitan nista nič ka-prevede dobra.

Naš kapitan Smollett je bil resen in tihi čovek, bistro in ostro je gledal in nočena reč mu ni bila prav na krovu. Zakaj, to smo kmalu čuli.

Kotaj smo namreč bili v kabini, je stopil za nami pomorščak in povedal:

„Gospod Trelawney, kapitan Smollett želi z vami govoriti!“

„Vsikdar sem mu na razpotoje — naj le pride!“ je rekel graščak.

Kapitan je bil tesno za mo narjemo, vstopil je in zaprl vrata za saboj.

„Torej, kaj nam bodele povedali, gospod kapitan? Upam, da je vse v redu in ladja pripravljena za na morje!“

„Gospod Trelawney, boljše je, mislim, da govorim tako odkrito, in četu-di se bom morebiti zameril. Ne ugaja mi volnja, ne ugaja mi moštvo, ne ugaja mi moj prvi mornar! To je gladek-kokratko vse, kar hočem povedati!“

„Morebiti vam tudi ladja ne ugaja, gospod kapitan?“ je vprašal graščak. Videti mu je bilo, da je zelo razdražen.

„O ladji ne morem govoriti, ker je še nisem preskusil. Videti je dobro, več ne morem reči!“

„Morebiti vam tudi njen lastnik ne ugaja?“ se je razburjal graščak.

Tu pa je doktor Livesey, posogel vmes.

bobnali v svet o komunistični nevarnosti, samo, da bi narod zrl in se zagledal v grm komunistične opasnosti, pa pozabil na dejstvo, da so nas Slovence in Hrvate razkosali na razne oblasti, da nas bodo tem lažje davčno izžemali. Seve, vse to se bo zgodilo pod demokratsko-samostojno firmo, da gre za okrepitev države.

Vsekakor pa moramo obdržati pred očmi, da so odgovorni za vsa bremena, ki so zadela kmeta v dobi konstituantne in ki se bodo se rodila iz razcepilne Slovenije, demokratije in njihovi slabostni sinovi, ki so prejeli iz vladnih rok za svoje izdajstvo vsak svoje plačilo: Dr. Vošnjak čast praškega poslanika, Urek novo hišo ter red Sv. Save II. razreda in Kirbiš, kot neizvoljeni poslanec izplačilo nezastuženih poslanskih dnevnice. Da pa tudi begunec Mermolja in žganjar Drogenik nista glasovala za ustavo za same dnevnice in iz državnostvornosti, nam bo pritril vsak, ki ve, da se je g. Mermolja, odkar bija pri nas na Pesnici, temeljito bavil z vsom mogočim izvodom. Bivši štajercijaneec Drogenik pa se tudi ni branil in zavračal, kar so mu podarili na roko iz državne kase v zahvalo, da se je ravno on za dr. Vošnjakom najbolj zavzemal za delitev Slovenije in začasnih pokop naše avtonomije.

Položaj po sprejemu ustave je da nes pač tak, da imajo od kupljenega centralizma milijonski profit vsi oni, ki so glasovali zanj — narod pa nova davčna bremena. Drago, drago, bo plačeval tudi naš slovenski kmet, vinčar in delavec odkup turške vladne posesti in samostojne izvoznice. V zahvalo za nova plačila pa bosta morala kmet in delavski človek v deljeni Sloveniji molčati in se prav udano pokoriti za to, ker so ju prodali oni, ki so šli v volilni boj z zahtevo po stari kmetijski pravdi, ki pa je postala danes res samostojna — žepna pravda slabostnih poslancev.

Kmetijski tabor

za cel ormoški okraj se vrši v nedeljo, 17. julija popoldne

na Hardeku pri g. Hanželiču

Sodelujejo naša društva, Orli, godbe in pevski zbori. Govorijo poslanci Jugoslovanskega kluba in drugi govorniki iz Maribora. S taborom je združena tudi narodna slavnost z raznimi zabavami.

Dne 17. julija vsi v Ormož!

Pogled v bodočnost.

Samostojni priznavajo, da smo pri sedajšnjih občinskih volitvah dobili 60% vseh oddanih glasov. Čeravno smo v resnici dobili več, se hočemo vendar ravnati po številkah, katere sami priznajo. Pri volitvah v konstituantno, dne 28. novembra 1920, smo dobili baje 36%.

Toraj smo po njihovem računu od zadnjih volitev napredovali za 24%. Ta ogromni napredek naše stranke v

slovenskem narodu, ki se je izrazil v golih, od nasprotnika priznanih volilnih številkah, kaže globoko silo naših idej in edino pravilno pot, po kateri hodi naša Ljudska stranka.

Vojna je minula, trezno in mirno delo brez hujkanja in nasilja stopa zopet v ospredje.

Mnogi, katere so samostojni s svojimi puhlimi obljubami v prvem hipu premotili, so se iztreznili in stopili nazaj v naše vrste, kamor edinole spadajo. To nam svedoči napredek naših glasov za 24%. Drugi pa še iščejo pravih potov in kolebajo med strankami sem in tje. Tudi ti ne bodo zgrešili praga naše krščanske stranke. Brez vabila bodo pristopili k nam, kjer najdejo nesebično

Prosim čitate, računajte in odgovorite!

„Neumnost in trmoglavost so najbolj drage reči na svetu“, tako sem vzkliknil, ko sem brai v „Straži“ sledečo vest: „Pri mariborskem okrožnem sodišču se je vršila pred kratkim vskljena obravnava v malenkostni zadevi: soseda očita sosedu, da ji je izpustila iz hleva svinjo in ptujski demokratski advokat toži na žalenje časti ter žene to malenkost skozi dve inštanči, da imajo opraviti s pravdo dvakrat po dva advokata in štirje sodniki. Seveda so temu primerni tudi stroški. Tako „Straža“, a jaz pristavim, da vem še za celo vrsto podobnih malenkostnih pravnih med našim ljudstvom.

Sedaj pa si oglejmo to in druge enake pravde enkrat temeljito s praktičnega, pametnega stališča! Kolikor mi znano, stanejo navadne pravde v dveh instancah sedaj povprečno 4000 do 6000 kron. Ljudje božji, pomislite vendar, kakšno škodo delate sebi! Recimo, da bi kupil toženec in tožitelj namesto pravde vsak zase za 3000 kron platna za srajce! Sedaj se dobi po 30 kron. Vsak bi nesel svoji rodbini domov okroglo 100 metrov blaga in lahko napravil iz njih najmanj 35 srajce, s čemer bi imel oblačeno tudi par let največjo rodbino. In kaj ima, če hodi s takšnimi tožbami po sodnijah? Prazen žep, doma pa nezadovoljnost in s sosedi sovražstvo!

Škode pa nimajo samo tisti, ki se tožijo, temveč tudi vsi davkoplačevalci! Poglejte si, koliko je po sodnijah sodnikov, pisarjev in slug! In vsi pravijo, da jih je še premalo, ker ne morejo zmagovati tožb, tako močno se ljudje tožarijo! Posledica to, da bodo nastavili še več sodnikov, še več pisarjev in pisaric, še več slug in moral imeti še več prostorov za vse to. In kdo bo plačeval? Ljudstvo pri davkih. Pa mi naj reče kdo, da neumnost in trmoglavost ni draga! Tam na sodnijah obračajo in grizejo advokati in sodniki besede in mlatijo po takšni prazni slami ljudstvo pa to dobro plačuje. Le sešajte si, koliko ljudi živi brez težkega dela, od same neumnosti in trmoglavosti tožbarjev!

Toda še eno vprašanje bi imeli. Ako bi kdo šel in prosil recimo za uboge sirote, vdove in reveže, za u-

skrb za dobrobit njihovega stanu in prvi napredek.

Po prihodnjih volitvah bodo ostali v Samostojni samo še tisti zakrknjeni, publoglavni kričaci, ki se nikdar ne bodo iztreznili in katerih ne manjka v nobenem narodu. Kakor je razpadla po prvih delnih uspehih liberalna »Narodna stranka«, kakor je tudi »Štajercijanska stranka« žalostno izdihnila, tako se tudi »Samostojna«, ki je samo zbirališče preostalih narodnih strankarjev in starih štajercijancev, ne bo obdržala na površju. Že prihodnje volitve ji bodo zavile vrat. Globoka sila naših idej in nesebično delovanje v blagor naroda — zmaguje. Jasnih oči gleda naša stranka v bodočnost!

vek „junak“, ki išče svojo „čast in pravico“.

Tako radi naglašamo, da je kmetijskega ljudstva okroglo 80 odstotkov v naši državi. Ali kje je tista kmetijska sloga, krščanski sporazum in bratstvo? Na vsakem koraku, pri vsakem dejanju naj kmetijsko ljudstvo pomisli, kaj je posameznemu in celoti v korist. Pravedanje gotovo ni, in tako sklepam kakor sem začel: neumnost in trmoglavost so najbolj drage reči na svetu.

Prof. J. Vesenjak.

Dekliški tabor

za šmarsko dekanijo

v Završah pri Grobelnem

(Zupnija Sv. Vid pri Grobelnem) bo 17. julija 1921. — Spored: ob 10. uri sv. opravilo s pridigo za Marijine družbe, nato takoj zborovanje Dekliških zvez cele dekanije. Predsednice in zastopnice Dekliških zvez pa pridite že ob 9. uri na razgovor o podrobni organizaciji Dekliških zvez v dekaniji! — Pridite pa tudi dekleta iz sosednjih dekanij. Imate zelo lepo železniško zvezo. Vlak iz Maribora pride na Grobelno ob 7. uri, vlak iz Celja pa po 8. uri!

Hvalevredno vprašanje.

Nedavno je 26 vseučilišnih profesorjev ljubljanske univerze objavilo v slovenskih časopisih odprto pismo, v katerem so ugotovili, da je voditelj Samostojne kmetijske stranke, profesor in nar. poslanec dr. Bogomil Vošnjak, osramotil v ustavotvorni skupščini dva svoja tovariša (dr. Prijatelj in dr. Kidriča) s tem, da jima je na nedvoumen način predbacival klečeplazenje pred bivšo Avstrijo. (To jima je očital radi tega, ker sta podpisala izjavo za avtonomijo Slovenije. Z odprtim pismom, objavljenim v slovenskih listih, so ljubljanski profesorji svojega tovariša, ki je v konstituantni — torej tam, kjer bi moral govoriti kot zastopnik ljudstva le polno resnico — vedoma in namenoma govoril neresnico. — Ta zadeva je vzbudila zanimanje našega poslanca Martina Krajinca, ki je dne 8. t. m. stavil na min. predsednika Pašiča prav hvalevredno vprašanje. V svojem pismu mu navaja predvsem vest o bližnjem imenovanju dr. Vošnjaka za poslanika naše države v Pragi. Ker je dr. Vošnjak kot lažnjivec in natočevalac družabno nemogoč, se mu tako važna in odgovorna služba ne sme pod nobenimi pogoji podeliti, ker je razen tega še znano, da kot član mirovne delegacije v Parizu ni užival Pašičevega zaupanja. Dr. Vošnjak je v Parizu namreč izdajal in izblebel važne diplomatske tajnosti. Znano je tudi, da so ga smatrali vsi resni sodelovalci Pašičevi kot nesposobnega za diplomatsko službo.

Radi vseh teh očitaj, ki so se nagromadila zoper dr. Vošnjaka, je poslanec M. Krajnc vprašal min. pred. sodnika to-le: 1. Ali ste voljni, imeno-

se zdi, gospoda, da nobeden izmed vas ne ve prav, na čem da je pri tej stvari. Toda jaz ljubim pri svojem poslu jasne cilje in ravna pot!

„To je vse prav in tudi res!“ je odvrnil doktor Livesey. „Na naših ramenih sloni odgovornost, ampak mi nismo tako v nejasnem glede ciljev in potov, kakor mislite! — Drugič pravite, da vam ne ugaja moštvo. Ali niso dobri mornarji?“

„Meni ne ugajajo! To pravico imam, mislim, da bi si bil sam izbral svoje moštvo — če že hočete vedeti — moje mnenje.“

„Ne rečem, da bi to ne bilo res“, je odgovoril zdravnik. Morebiti bi bil moj prijatelj storil boljše, če bi vas bil vzel seboj, ko si je izbiral moštvo. Če pa vas je prezl, ni tega storil namenoma. — In prvi mornar Arrow vam tudi ne ugaja?“

„Ne! Utigne biti dober mornar — ampak preveč prilazen je z moštvom, in to ni priporočljivo za mornariškega častnika. Prvi mornar mora biti sam zase — ne sme pijančevati z drugim moštvom.“

„Mislite, da pijančuje z njimi?“ je zavpil graščak.

„Ne. Ampak preveč prilazen je z njimi.“

„Dobro!“ je rekel zdravnik. „Torej skrajka povedano — kaj želite?“

„Dobro! Povem vam. — Vi ste za trdno odločeni, gospodje, da greste na to pot?“

„Naš sklep je trden, kakor skala“, je dejal graščak.

„Prav dobro!“ je rekel kapitan. „Mirno in potrpežljivo ste poslušali tu moje trditve, ki sem vam zanje ostal dokaze dolžen. Poslušajte torej še eno. Ti ljudje nakladajo smodnik in orožje v spretni del ladje. Pod vašo kabino pa imate tako lep in primeren prostor. — Zakaj ne denete tja orožja in smodnika? To je eno. — Drugo pa je tole. Štirje vaši služabniki pridejo z vami na krov in čul sem, da dobijo odkazane svoje prostore spredaj. Zakaj pa jim ne daste prostorov blizu vaše kabine?“

„Se kaj?“ je vprašal graščak.

„Samo nekaj šel.“ je odgovoril kapitan. „Preveč je že bilo besed!“

„Kes da že vse preveč!“ je mal zdravnik.

„Rovedal vam bom, kar sem sam

ščal“, je nadaljeval kapitan, „da imate baje zemljevid otoka, da so na križi, ki zaznamujejo kraje, kjer so skriti zakladi in da leži otok —“

Imenoval je zemljepisno dolžino in širino otokov.

„Jaz tega nikdar živl duši nisem pravil!“ je vpil graščak.

„Moštvo ve za vse to!“

„Gospod doktor, to ste povedali vi ali pa Jim!“ je vpil graščak.

„Ni mnogo na tem, kdo da je povedal“, ga je zavrnil doktor Livesey. Opazi sem, da niti on nifi kapitan nista posebno verjela graščakovemu zatrjevanju, da je nedolžen. Tudi jaz mu sicer nisem mnogo verjel, ker je bil za zares strašno blebetav človek, toda za tem slučajem mislim, da je govoril resnico in da ne on in ne kdo drugi ni izdal lege otoka.

„Gospodje“, je nadaljeval kapitan, „ne vam, kdo ima tisti zemljevid, ampak ta pogoj stavim, da mora stvar ostati tajna, tudi za mene in za Arrowa, sicer bi vas moral prositi, da me odpustite iz službe!“

(Dalje prihodnjik.)

„Potrpite nekoliko!“ je rekel. „Čemu taka vprašanja, ki samo nevoljo vzbujajo in zdražbo napravljajo. Kapitan je deloma povedal preveč, deloma rekel premalo in zato ga moram prositi pojasnila. Rekli ste, kapitan, da vam voznja ne ugaja —?“

„Vajeli ste me“, je odgovoril kapitan. „z zapečatenim poveljem, kakor pravilo, da povedem vašo jadrnico, kakor mi bo naročeno. Na tem ni še nič hudega. Ampak opazil sem, da danes že zadnji mož na krovu o tem potovanju ve več nego jaz. Po mojem mnenju to ni lepo in prav od vas, kaj —?“

„Nikakor ne!“ je rekel doktor Livesey.

„Drugič“, je nadaljeval kapitan, „sem zvedel, da gremo iskati zaklad, — zvedel od svojega lastnega moštva, pomislite! Zaklad iskati je vobče kočljiva stvar, taka podjetja niso po mojem okusu, prav posebno ne, ako so tajna in če — oprostite, gospod Trellawney — je kdo tako tajnost celo izdal — papigi —!“

„Štirje vaši papigi —?“ je vzkliknil graščak.

„Kakor se vzame, gospod graščak. Čeravno človeku, hočem reči. Meni